

Strasna povodenj v hrvatski pokrajini Jugoslavije

Belgrad, 5. junija. Nad 20,000 ljudi je izgubilo svoje domovanje, ko je povodenj nastala v zapadni strani Hrvatske. Povodenj je preplavilo približno 30,000,000 akrov zemlje, in tisoče glav živine je vtonilo v deročih vodah. Naj enakega ne pominjajo že dolga vrsta let na Hrvatskem. Celo prebivalci večjega mesta kot je Zagreb so bili prisiljeni bežati iz mesta. Dež je padal neprestano tri dni. Reke so narastle in preplavile vsa okolica. Kakih 10 ljudi je utonilo v povodnji, dočim je bilo nešteto ljudi ponesrečenih na poplavi.

Halifax odputuje v svrhu pogodbe v Rusijo

London, 5. junija. Ministerski predsednik Anglije, Chamberlain, bo skoro gotovo poslal zunanjega ministra Halifaxa v Rusijo, da pospeši podpis pogodbe med Rusijo, Francijo in Anglijo. Rusija se obotavlja podpisati pogodbo, ki je naperjena proti Nemčiji, ker Anglija ni pri volji dati dovolj garancij Rusiji, da slednji na pomoč, ako bo Rusija napadena. Rusija želi, da Anglija avtomatično na pomoč Rusiji v vsakem slučaju, naj da Rusija sama napade kako državo ali da je Rusija prva napadena. Anglija se obotavlja podpisati enako pogodbo.

Starostna pokojnina

Skoro gotovo je, da bo kongres starostno pokojnino, ki jo prejmejo prebivalci posameznih držav, toda države bodo prisiljene zvišati tozadevne asesment. Ohio plačuje iz svoje blazine \$10.00 starostne pokojnine na mesec, a zvezna blazina plačuje nadaljnjih \$10.00. Ker ameriški kongres zvišati starostno pokojnino na \$30.00 na mesec, bo morala država Ohio plačevati \$15.00 mesečno za vsakega oseb, ki sedaj dobivajo starostno pokojnino. To pa pomeni, da morajo biti vpeljani nov davki, dočim že sedaj vse govorijo o previsokih davkih. Po drugi pa čutijo republikanci, da sedaj na krmlu vlade država Ohio, gotovo poraz prihodnosti, ako vpeljejo višje davke. Zato je v jako neprijetni zategi.

Zahtevajo preiskavo

Ameriška organizacija železnice je zahtevala od kongresa, naj preiskavo napravlja Round Bus Co. V resoluciji, ki jo je kongres sprejel, je bilo te dni sprejeta na kongresu omenjeno kompanijo dolga in v službi največje voznice, ki delujejo pod imenom "Greyhound Bus Co. vedno delavskim interesom in da ne polnuje gotovih postav, ki so bile napisane od kongresa.

Parna lopata

Enavaden dogodek je bil, ko je bil jutraj eksplozivna lopata, vredna \$10,000, in ki je nahajala na South Miles v bližini Lee Rd. Razstrelba je bila tako silna, da je razbila okna na stanovanjih v bližini in se je lahko slišala milje daleč. Po razstrelbi je nastal požar, katerega so pa ognjegašniki zadušili. Kot so ognjegašniki doglali je nekdo položil naboje v kabino parne lopate, kar je povzročilo razstrelbo. 17 premogarjev je bilo ubitih pri eksploziji, ki se je prišla v Walesu, Francija.

Država Ohio je dobila 299 novih postav. Državna zbornica zaključi zborovanje 10. junija

Columbus, Ohio, 5. junija. Državna zbornica države Ohio bo zaključila svoje zborovanje 10. junija. Ni bilo še primere, da bi državna zbornica toliko časa zborovala kot je sedanja.

Vsega skupaj so naredili državni poslanci tekom pet-mesečnega zasedanja 299 novih postav. Državna zbornica je bila prvič v desetih letih pod absolutno kontrolo republikancev, ki so odgovorni za nove postavbe.

Med drugimi postavami so bile narejene tudi sledeče: Naložil se je ponovno davek na cigarete, ki ostane v veljavi do 1941. Naredila se je postava, ki dovoljuje, da se plačuje na obroke zaostale davke.

Državni avtomobili se ne smejo rabiti za nič drugega kot za javno službo.

Kongres bo uvedel preiskavo, če so v resnici potrebni visoki davki, katere pobira vlada

Washington, 5. junija. Na pritožbe nešteti malih trgovcev in obrtnikov, ki se pritožujejo radi neznosnih davkov, ki so nastali pod administracijo predsednika Roosevelta, je kongres sklenil vpeljati izredno preiskavo.

Mnogo malih trgovcev in obrtnikov je moralo zapreti svoje dosežane prostore, ker niso bili v stanu plačevati visoke davke. Trgovci pravijo, da ves dobiček gre v davke in da pod enakimi razmerami ni mogoče več poslovati malemu trgovcu.

Zlasti se pritožujejo trgovci radi takozvanega "excise" davka, kateri davek se pobira iz vsakega, ker plačujete vi davek. Ta "excise" davek je absolutno nepotreben, pravijo mali trgovci in bi ga moral kongres odpraviti. (Op. uredništva: Mi smo lan-

Plača odvetnikov

Odvetniška zbornica v Clevelandu je sklenila, da bodo v bodoče mladi odvetniki dobivali po \$2.00 od slučaja na mestni sodnici. Mnogo je odvetnikov, ki danes skoro ničesar ne zaslužijo, je pa tudi mnogo ljudi, ki imajo opraviti s postavo, toda ne morejo plačati visoke pristojbine. Malenkostni slučaji vzamejo navadno po 10. do 20. minut pred mestno sodnico in zmožen odvetnik lahko odpravi sedem do osem takih slučajev na dan.

Lepo naročilo

Cleveland Diesel oddelek od General Motors korporacije je dobil naročilo od mornariškega oddelka za \$2,500,000. Kot izjavlja predsednik kompanije bo delavnica 100 procentno zaposlena za prihodnjih dvanajst mesecev.

Graduiranci

Dne 16. junija bo graduiral na St. Adams šoli Bogomir Kordan, od poznane družine Anton in Sophie Kordan iz 9005 Union Ave. Naše iskrene čestitke!

Skupni koncert

Dne 20. avgusta se vrši skupni koncert združenih mladinskih pevskih zborov v Gordon parku. Vstopnina h koncertu je brezplačna.

Poravnana "bitka"

Trgovci v okolišu E. 105th St. so en teden vodili vojno radi cen mleka. Mleko se je prodajalo od treh do pet centov kvort. Včeraj so se poravnali in cena mleku je zopet devet centov kvort.

jo rabiti za nič drugega kot za javno službo. Zvišala se je plača načelnikom in clerkom v vaseh. Zvišala se je plača državnim policistom, ki pazijo na avtomobilski promet.

Ribiči morajo imeti poseben znak na obleki. Nagem se je prepovedalo bivati v taboriščih, kjer sta zastopana oba spola. Kandidati, ki so spremenili svoje ime tekom zadnjih deset let, morajo imeti na glasovnici svoje staro in novo ime.

Tekom zasedanja je bilo vloženih še nadaljnjih 700 predlogov v državni zbornici, katere je naslednja porazila. Prihodnje zborovanje se vrši v januarju 1941, razven ako governer skliče zbornico k izrednemu zborovanju.

sko leto plačali stricu Samu \$860 davka za družabno zavarovalnico. In ker smo plačali ta davek, nas je stric Sam obdavčil še za \$257.00 kot za "excise" davek. Plačali smo, toda tudi pošteno protestirali.)

Načelnik finančnega oddelka v zbornici poslancev Mr. Dough-ton, je posvaril včeraj kongres, rekoč, da je v Ameriki nastala že enkrat revolucija radi previsokih davkov. In če kongres ni pripravljen znižati davke, zna nastati druga revolucija.

Visoki davki so v prvi vrsti vzrok, da se delavske plače ne zvišajo, kar ima za nadaljno posledico, da delavci ne morejo toliko kupovati kot bi želeli. Davki se morajo znižati in kongres je obljubil, da bo storil svojo dolžnost.

Vehovec je jezen

Angleško časopisje danes zopet poroča o councilmanu Vehovcu, kako je "divjal" v mestni zbornici glede nekkih "fencov" ob meji vasi Bratenahl in mesta Clevelanda. To je skoro vsakoletni dogodek od strani councilmana Vehovca. Gre se za take malenkosti, da se ostali councilmani Vehovcu smejejo. Ako bi Mr. Vehovec posvetil toliko pozornosti bolj važnim zadevam, kot jo posveča "fencem" v Bratenahlu, tedaj bi koristil samemu sebi in tudi narodu, katerega bi moral zastopati.

Pet v družini

Direktor javne varnosti je te dni imenoval 21 let starega Raymond Morana za policista. To sila ni novica, toda nekaj izrednega je, kajti njegov oče je policist, poleg tega so pa policisti trije bratje Raymonda.

Prodani avtomobili

Tekom meseca maja se je prodalo v Clevelandu 5670 več avtomobilov kot v maju mesecu lanskega leta. Pa pravijo, da nihče ne dela.

Okradeno podjetje

Lopovi so vlomili v blagajno Brien & Nye Cartage Co., na 308 Central Viaduct ter so odnesli za \$1,200 v gotovini in \$320 vrednosti v čekih.

V bolnišnici

Jernej Smidt, 1273 E. 55th St., je bil odpeljan v Lakeside bolnišnico, kjer se je moral podvreči operaciji na očeh. Prijatelji ga lahko obiščejo.

Angleži zahtevajo preiskavo morske nesreče

London, 5. junija. V parlamentu so se oglašali včeraj jezni glasovi, ko je več kot 100 članov angleškega parlamenta zahtevalo, da vpelje vlada ostro preiskavo glede potopljenega podmari-na Thetis, ko je ob katastrofi izgubilo življenje 99 mož. To je najhujša podmariška nezgoda v zgodovini. Katastrofa je nastala, ker je neka torpedna cev ostala odprta in je voda vhajala v submarin. Admiraliteta se je sešla k izrednemu zborovanju, da odgovori na očitana v parlamentu, češ, da je bila zanikernost poveljnika podmariške krivna, da se je pripetila nesreča.

Prijeti starši

Šerif v Wooster, Ohio, je dal aretirati 46 let starega Colley Petermana in njegovo ženo Blanche ter njiju 18 let starega sina Williama, ki so obdolženi, da so dinamitali hišo šolskega ravnatelja v mestu. Šolski ravnatelj je izgnal iz šole pred nekaj dnevi sina Williama radi nespo-dobnega obnašanja napram učenkam. Slekli se je do nagega in se vmešal med učence, ki so z divjim krikom pobegnile iz šole. "Kratka krila deklet," je rekel šolski ravnatelj, "potročajo, da izgubijo mnogi moški pamet in zdivjajo med ženskami." V stanovanju omenjenega zakonskega para so našli 16 palč dinamita.

Listnina uredništva

G. K. — Državljanška šola, ki ima svoje prostore na 55. cesti in St. Clair Ave., bo zaključila pouk dne 8. junija. S poukom se zopet začne prvi četrtlet v oktobru mesecu. Med tem pa lahko prihajate v državljansko šolo, ki je pod vodstvom Mr. Greena od The Citizens Bureau, in kjer se bo tekom junija in julija meseca poučevalo vsak večer, razven v ponedeljkih, sobotah in nedeljah.

Graduiranci

Te dni so graduirali v višji šoli Najsv. Imena sedeči: Ann Rozman, Dorothy Zidanič in Nick Predovich. Na višji šoli v Maple Heights so pogrduirali: Dorothy Jelusič, Edward Kaplan, Frances Mack, Ana Martinšek, Dorothy Milkovich, Ruth Moravec, Justina Savec in Terese Vrček. Vsem naše gorke čestitke!

Policistovini

Te dni je bil obsojen v Clevelandu John Schedel, sin znanega policista, ki deluje pri zdravstvenem oddelku. Dobil je dve leti ječe, ker je posilil eko mladoletno dekle. Schedelje bil obsojen že prej radi javnega napada.

K seji

Odborniki in stari godbeniki fare sv. Vida sprosčeni, da pridejo k seji v sredo zvečer ob 8:30 v stari šoli sv. Iida.

Vabilo na ejo

Danes zvečer, v tek, se vrši ob 8. uri važna sejadruštva sv. Vida št. 25 KSJK. Špobiranjem asesmentu se pa rične že ob 7:30.

Materinski klub

V sredo 7. junija vrši seja Materinskega kluba šole sv. Vida. Seja se vrši ob 8. zvečer v stari šoli sv. Vida. aj se članice gotovo udeležijo.

Kanonik Oman dpotoval

Rt. Rev. J. J. Oan, župnik fare sv. Lovrenca, j danes zjutraj odpotoval proti. Štefanu v Minnesoti, kjer bnavzoč pri novi sv. maši.

Hitler trdi napram vojnim veteranom, da Anglija deluje za novo svetovno vojno

Kassel, Nemčija, 5. junija. Nemški kancler Adolf Hitler je imel včeraj v tem mestu govor, tekom katerega je izjavil, da sta Francija in Anglija neumorno na delu, da zapalijo novo svetovno vojno.

Hitler je govoril nemškim veteranom izza svetovne vojne. Najmanj 300,000 ljudi je poslušal politično nesramnost in danes je Nemčija svobodna.

Nemčija se je zadnja leta temeljito pripravila in ni pozabila in zanemarila oroževanja, kot je to storila kajzerjeva vlada v

letu 1914. Nemčija je danes kos skupni oboroženi sili Anglije in Francije.

"Pred dvajsetimi leti je bila podpisana sramotna mirovna pogodba," je dejal Hitler, ki je Nemčijo obsodila v politično in ekonomsko suženjstvo. Kakor hitro sem prišel do vlade, sem razbil to politično nesramnost in danes je Nemčija svobodna.

"Kdorkoli misli, da bo Nemčiji v bodoče vsiljeval svoje ideje, "je blazen," je končal Hitler svoj govor. "Nemčija je danes mogočna dovolj, da se zoperstavi vsakiemu sovražniku." Hitler je žel za svoj govor silno odobravanje.

Ženska je strahovito napadla WPA kritike in ob islem času pozvala privatne industrije, da začnejo z delom, namesto, da bi kritizirali

Cleveland. — Mrs. Florence Kerr, ki je pomožna upraviteljica WPA vladnih projektov v Clevelandu je preteklo soboto strahovito napadla kritike novega deala, zlasti pa kritike WPA vladnih projektov.

Mrs. Kerr je govorila na seji demokratskih ženskih klubov in predvsem izjavila sledeče: Lokalni republikanci napadajo WPA administracijo, dočim od slednje zahtevajo čimveč del za svoje pristaše.

"Kritiki WPA projektov so sto procentov slabši," je rekla Mrs. Kerr, "kot pa WPA delavci o katerih kritiki trdijo, da se znajo samo naslanjati na lopate, delati držati ljudi pri delu.

"In ali ni čudno," je končala Mrs. Kerr, da najbolj kritizirajo WPA projekte oni, ki so lastniki tovarnen, ki imajo milijone, toda tovarnen nečejo odpreti, da bi ljudem dali delo in zaslužek."

Odlični graduant

V nedeljo je graduiral na Notre Dame univerzi v Indiani naš mladenič John Sporar, sin dobro poznane družine Mr. John in Mrs. Mary Sporar, 19305 La-Sale Ave. Graduiraciji sta prisostovala oče in mati. Prihodnje šolsko leto se poda naš graduiranec k nadaljnjim študijam na univerzi, ker želi postati profesor. Graduirancu in staršem naše iskrene čestitke in obilo sreče v bodočnosti.

Starostna pokojnina

Poslanska zbornica kongresa je z veliko večino sprejela predlog, da se starostna pokojnina zviša od \$30.00 na \$40.00 na mesec. Denarja je dovolj na razpolago.

Sodnik Hughes

Predsednik najvišje sodnijske Zedinjenih držav, Charles Evans Hughes, je nevarno zbolel, kot je izjavil sodnijski tajnik napram časnikarjem. Vzelo bo dolgo časa predno bo sodnik Hughes, ki je star 78 let, okreval.

Vsi rešeni

Zdravniki v Barbertonu, Ohio, kjer se je pretekli teden pripetila razstrelba v šoli, ki je zahtevala 57 žrtve, so izjavili, da bo mogoče vsem prizadetim rešiti življenje. Niti enega mrtvega ne bo med poškodovanimi.

Sodnik Hughes

Ker je predsednik najvišje sodnijske Zedinjenih držav Chas. Hughes nevarno zbolel, so se razširile govorice, da bo sodnik Hughes najbrž resigniral iz svojega urada. Hughes je star 77 let.

Poroka

V soboto se poročita v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ob 9. uri dopoldne Mr. Edward Krall iz poznane Krallove družine na 691 E. 157th St. in Miss Ana Gliha iz Saranac Rd. Vljudno so prošeni prijatelji, da se udeležijo poročnih obredov in sv. maše. Naše iskrene čestitke mlademu paru.

Taki smo

Al Dalton, ki je predsednik Cleveland Federation of Labor, je izjavil te dni, da je župan Burton "jako dober prijatelj delavcev." Mr. Dalton dobiva kot zastopnik delavcev \$6,000 na leto plače, torej se z Mr. Burtonom že morata dobro poznati.

Zadušnica

Za pokojnim John Kromar se bo v sredo ob 8. uri zjutraj brala sv. maša zadušnica ob priliki tretje obletnice smrti pokojnega. Prijatelji so prijazno prošeni, da se udeležijo.

21 dni brez žrtve

Cleveland je precej srečen letos glede avtomobilskih žrtve. Zaznanih 21 dni niso avtomobili ubili nikogar v mestu, kar je pač dober rekord za clevelandske avtomobiliste.

Na operaciji

V Glenville bolnišnici je prestal operacijo Viktor Tomažič, 501 E. 143rd St. Obiski zaenkrat še niso dovoljeni.

Kanarčki

Nocoj večer se vrši seja staršev pevcev mladinskega zbora "Kanarčki." Naj bodo vsi navzoči.

Napad na svakinjo angleškega kralja

London, 6. junija. Ko se je v ponedeljek zvečer podala vojvodinja Marina Kent, svakinja angleškega kralja, v filmsko gledališče, je nekdo streljal s puško proti njej, toda je ni zadel. Ob nekako istem času je nekdo streljal v palačo kraljeve sestre, toda razven da je razbil okno v palači s strelom ni povzročil nobene druge škode. Kmalu potem je policija aretirala nekega starejšega moškega, ki je pred tremi tedni dospel v London iz Avstralije. Vojvodinja Kent je sestra princa Pavla, ki je regent Jugoslavije in se smatra kot ena najlepših žensk v Angliji.

Oče in sin obtožena radi sleparije v Chicagu

Chicago, 5. junija. Zvezna velika porota je obtožila 71 let starega Charles Campbell in njegovega sina Marshalla, ki je star 43 let, da sta osleparila ljudi za \$250,000. Oba sta se izdajala za presbiterijanska pastora in nabrala nekako \$250,000 za "misijske svrhe," dočim sta denar porabila za sebe. Očetu kot sinu preti kazen najmanj 15 let zapora.

15c voznina?

Kot je danes položaj pri družbi cestne železnice nam grozi, da bo kompanija prisiljena vpeljati 15 centno voznino, ako bo hotela nadaljevati s svojim poslom. Za neugodne razmere, ki prevladujejo pri družbi cestne železnice, je enako odgovorno mesto kot kompanija. Mestni councilmani že tri leta brskajo napram kompaniji, dočim kompanija nima nobenega upoštevanja za korist onih, katere dnevno prevaža. Čas bi bil, da se temu naredi konec. Toda dokler bo župan Burton načeljeval mestu, je malo pričakovanja, da bi se razmere kaj spremenile.

Okradena kompanija

The White Co., ki izdeluje avtomobile v Clevelandu, je dala aretirati šest oseb, ki so bile zaposlene pri kompaniji že 10 let ali več. Obtožnica pravi, da so omenjeni tekom zadnjih deset let pokradli nekaj nad \$250,000 vrednosti raznih avtomobilskih delov. Vsi prijezo te dni pred Common Pleas sodnijo, kjer se bodo morali zagovarjati.

Avtna vožnja

Vsako se strinja z idejo, da je v deževnih ali snežnih dneh težko voziti z avtomobilom. Mnogokrat avto zavije s svojega tira in se pripeti nesreča. Toda največje avtne nesreče se ne pripetijo ob omenjenih dnevih. Rekordni kažejo, da se pripeti največ avtnih nesreč, ko je vreme jasno, ko je tlak suh in so okoliščine za vožnjo najboljše. Kadar so okoliščine slabe, ljudje to čutijo in so mnogo bolj previdni, kadar je pa jasno vreme ljudje drugače mislijo in se čutijo bolj varne. Ko vozite v jasnem in suhem vremenu z avtomobilom, se spomnite na resnico, da se v takem vremenu pripeti največ nesreč. Vozili se boste bolj sigurno!

Zadušnica

Za pokojnim Antonom Roje se bo brala sv. maša zadušnica v sredo ob 8. uri zjutraj v cerkvi sv. Vida. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

Mladinski zbori

V sredo zvečer se vrši seja zastopnikov skupnih mladinskih pevskih zborov. Seja se vrši v S. D. D. na Waterloo Rd.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

3117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po razmaščilih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88

No. 131, Tues., June 6, 1939

Propaganda proti veri

V najhujši stiski je boljševiška Rusija pozabila svojo zavestno Čehoslovaško, s katero je imela pogodbo, da ji pride na pomoč, ako bi kdo grozil čehoslovaškim mejam. Ko je Hitler posegel po češki republiki, Stalin niti s sabljo zaropotal ni, pač pa smatral dogodek kot vsakdanjo stvar in pripustil brez najmanjšega protesta, da se je izvršilo ostudno zgodovinsko razkosanje značajne republike. Diktator Stalin se je ustrašil diktatorja Hitlerja in se skril za plotom.

Toda toliko bolj pegumen pa je postal na svojih domačih tleh. Ako ni mogel pomagati bratom Čehom, pa lahko pomaga svojim bratom bogotajcem v domovini. Stalin je zapovedal splošno preganjanje onih Rusov, ki še verujejo v Boga, brez ozira, ako so katoličani, protestanti ali ortodoksni. Učitelji po Rusiji do dobili ukor, da vse premalo delujejo za iztrebljenje verskega mišljenja med mladino.

Stalin je izdal svoj ukrep za pobijanje verskega življenja v skoro istem času, ko se bliža druga obletnica nove ruske ustave, ki garantira svobodo verskega mišljenja in verskih obredov. Iz tega je videti, koliko je boljševikom in komunistom verjeti, kadar sklepajo prijateljske pogodbe z narodi ali pa kadar sestavljajo ustavo, ki je vendar najvišja postava v deželi.

V Rusiji se je zadnje čase, oziroma tedne, začela neusmiljena kampanja proti pristašem raznih ver. Zlasti deluje ta kampanja pri mladih in pri nekoliko že bolj odraslih, ker so komunistični voditelji mnenja, da bodo želi tam največje uspehe. Medtem je dala vlada zapreti stotine duhovnov, ki so mirno delovali med narodom. Da natrosi javnosti pesek v oči, je sovjetska vlada izjavila, da so med temi duhovni nekaki zarotniki tujezemskih veselil, ki delujejo v propast Rusije. Vendar doslej se niti enemu niso mogli dokazati kaj enakega.

Ruska sovjetska ustava sicer dovoljuje obstanek gotovih cerkev, da se jih ne sme prisiljeno zapreti in zapleniti imovina. Toda ustava je tozadevno tako rahlo napisana, da vsak župan v vsaki vasi, kateremu se zljubi, lahko najame nekaj svojih pristašev in napade cerkev, ne da bi mu višje oblasti radi tega kaj očitali. Boljševiki so začeli podirati te dni slovitno in zgodovinsko katedralo Drogomilovo, ki je bila še ob zadnji velikinoči napolnjena z verniki, da jih je moralo zunaj ostati tisoče, dočim je v katedrali prostora za 10,000 ljudi.

Cerkev bo v kratkem porušena in komunisti bodo imeli en vzrok več, da se veselijo, ker verniki ne bodo imeli prostora za zbiranje. Komunisti ne vedo, da vera ne obstoji v zidovju in v okraških, pač pa je vsajena globoko v duši posameznika, odkoder je ni mogoče pregnati.

Joseph Stalin, diktator Rusije, se drži načel in naukov Marxa in drugih bogotajcev, ki so trdili, da je vera samo opij za lahkoverne ljudi. Na podlagi tega se vodi proti-verska propaganda, ki je pa zlasti v Rusiji dosegla čisto nasprotno rezultate. Glasilo učiteljske zveze prinaša v javnost "žalostno resnico," da kljub vsem prizadevanjem za pobijanje verskega mišljenja, je opažati, da versko prepričanje ne izginja iz src ruskega naroda, pač pa se je skoro dognalo, da se je zadnja leta tozadevno še nekoliko izboljšalo.

Komunistični razum misli, da je vera zanikanje znanosti, in glasom znanja nameravajo komunisti preobraziti svoj svet po svojih načrtih. Komunisti tudi smatrajo vero kot orodje vladarjev in izkoriščevalcev. Komunisti sovražno vero, ker uči, da bo človek po trpljenju na tem svetu dosegel paradiž po svoji smrti, dočim komunisti trdijo, da si mora komunist ustvariti že na tem svetu nebesa.

V enem oziru imajo komunisti prav. Ustvarili so paradiž za onih par milijonov oseb, katere so tekom svoje grozovlade v Rusiji po nedolžnem usmrtili, a peklo so pripravili za vse one, ki so tako nesrečni, da morajo delati v komunističnem robstvu, ki je hujše kot katerakoli sužnjost, ki je poznana modernemu človeštvu. Kajti ta sužnjost je duševna in telesna.

ERNEST TERPIN

Monsignor Vitus Hribar

— "Kadar se bo pisala zgodovina clevelandskih Slovencev, tedaj se bo blestelo ime slovenskega prelata — Monsignora Vitusa Hribarja na načelni strani." — to so besede, ki jih je pred leti javno naslovil clevelandski škof Joseph Schrembs v uvodu svojega slavnostnega govora ob 40 letnici mašništva tega slovenskega prelata. S tem uvodnikom je prevzvišeni škof pokazal na trdo in težavno pot, ki jo je slavljence premeril tekom svojega dolgega pastirovanja ter na zasluge, ki si jih je pridobil Msgr. Hribar v Clevelandu kot prvi slovenski duhovnik in pionir. Pionirsko življenje je bilo težko in razbur-

ta zavod za pridne in talentirane mladeniče, ki bi se pripravljali za duhovski poklic; biti gojenec Alojzijevega se pravi, biti čislani ter spoštovan povsod, kamor se obrneš; tu je bil cvet in nada slovenskega naroda; ni ga zavoda na slovenskih tleh, ki bi vzgajal svojemu rodu toliko znamenitih mož, kot jih je vzgajilo ljubljansko Alojzijevega; Stritar, Levstik ter cela vrsta narodnih buditeljev so bili gojenci Alojzijevega; v tem zavodu tedaj je Vitus Hribar prebil svoja najlepša mladeniška leta ter ostal v njem vseh šest let. Tedanji vodja Alojzijevega je bil profesor Tomo Zupan, poznejši prelat ter železomašnik, ki je dne 8. marca 1937 zatisnil svoje trudne oči v častiljivi starosti 98 let. Tomo Zupan je bil ta čas najzaslužnejši mož v Sloveniji; pod njim so se morali dijaki vaditi reda, discipline ter lepega vedenja; učiti so se morali risanja, glasbe in tujih jezikov; končno so morali še zahajati v domače tečaje za staroslovensčino, pisateljstvo in dramatik; in vse to, vrhu vsega študija na gimnaziji. Tako je bil pod Tomo Zupanom vzgajan Vitus Hribar; in ko je v poletju 1890. dovršil z odličnim vspehom gimnazijo ter naredil maturato, je že bil vsestransko podkovan ter utrjen za življenje; — vreden gojenec svojega vzgojitelja. —

Istodobno kot Msgr. Hribar so se šolali v Alojzijevecu med drugimi tudi: Dr. Mihael Opeka, Dr. Gregor Pečjak, oba Dr. Ušeničnika in tudi sedanjí župan mesta Ljubljane, Dr. Adlešič, je bil njegov sošolec ter sodobnik. Po dokončani gimnaziji in po maturi, se je V. Hribar znašel, kot vsak drugi abiturient, na razpotju: Lahko bi bil postal učen profesor, lahko bi bil postal govoren doktor ali pa slaven diplomat; ampak mladenič Vitus Hribar je poznal eno pot — ker je bil veren in ker je bil naroden, — se je odločil za ljubljansko semenišče; zategadelj je ostal še nadalje v Alojzijevecu ter se pripravljal za svoj vzvišeni poklic. Tukaj v Alojzijevecu ga je našel clevelandski župnik Rev. Furdek, ki je prišel iz daljne Amerike iskat mladeniča, ki bi se posvetil duhovskemu delovanju med clevelandskimi Slovenci; po temeljitom razgovoru se je priglasil abiturient Vitus Hribar ter se odločil za odhod v Ameriko; po zadostitvi potrebnih formalnosti je bila pogodba sklenjena in pri tem se je završil zgodovinski dogodek: *Temelj prve slovenske župnije v Clevelandu se je polagal meseca avgusta 1890. upravitelj v ljubljanskem Alojzijevecu.*

Rev. Furdek je bil izredno agilen človek; po rodu je bil Slovak, znal je pa tudi madžarsko, nemško in češko, zato so se zatekali k njemu Čehi, Slovaki, Nemci in

Madžari. Župnikoval je pri Lurški Materi Božji na Broadway in 55. cesti; to je češka župnija, ki jo je on sam ustanovil, tudi Slovaška Katoliška Jednota je bila po njem ustanovljena; ker je razumel tudi slovensko, ali bolje rečeno, ker so ga Slovenci, kar jih je bilo tiste čase v Clevelandu, še precej razumeli, ni imel nikoli miru pred njimi. To je bilo za njega pa preveč, in pritožil se je clevelandskemu škofu.

Škof Gilmeur je bil Irec, ki o Slovencih še nikdar slišal ni, mislil je, da se gre tu za najnost hrvatskega duhovnika, zato je takoj poslal Rev. Furdeka z naročilom, naj mu poskrbi enega "Croata." Rev. Furdek, katerega mu se je dozdevalo, da morajo biti še nekje drugje Slovenci na svetu, ni šel na Hrvaško, v smislu škofovega naročila, ampak se je napotil naravnost v Ljubljano ter končno potkal na vrata Alojzijevega. Kdo je bil tedaj bolj presenečen, — ali župnik Furdek, ali mladenič Hribar, — to je težko izganiti; vsekakor sta se srečala dva povsem tuja obraza ter zaupno sklepala o usodi clevelandskih Slovencev. Ni bil slab psihologist ta Rev. Furdek, i gotovo ni nikdar v svojem življenju tako sečno pogodil, kakor akkrat, ko je bilviselo njegovo oko na bogoljubem mladeniču Vitusu Hribarju.

Medtem s je V. Hribar pripravil na odhod — Rev. Furdek je že pred njim odinil — časa ni bilo več za izgubljanje, edino kar je bil še za urediti je bilo slovo; kako težko je človeku zapustiti rotni kraj, zapustiti starše, znane in sorodnike ter se podati na veliko morje, to si je že vsak imel izseljenec sam zkusil. Dn. 5. septembra 1890. je Vitus Hribar srečno prispel v Ameriko in 8. septembra se je zglasil pri Rev. Furdeku, ki ga je peljal k škofu. Škof se je takrat nahajal boln v Charity bolnišnici; pa kljub temu mladega gospoda ljubeznjivo sprejel, natar je Rev. Furdek odvedel g. Hribarja v t. Mary's semenišče, ki se je nahajalo tiste čase na Lakeside Ave.; danes je tisto poslopje tovana.

V bogoslovju se je Hribar odlikoval s človeškim napredkom, s svojimi zmožnostmi je vse svoje sotovari prekosil; nekaj je pripomogla uspešnost, največ pa njegova splošnost, da se je škofu zdel, po treh letih bogoslovja, goeti za posvečenje. Msgr. Vitu Hribar je bil posvečen od škofa Horstmanna 29. julija 1893., i sicer edini, v škofijski školskapeki ob navzočnosti očeta tebrata, ki sta nalašč za ta slučajšla v Ameriko. Druga dva dne Msgr. Vitus Hribar zapel novonaro pri Lurški Materi Božji na Broadway in 55. cesti. Po nvi maši je bil takoj postavljen i župnika — brez župnije; najganizira vse Sloven-

ce v Clevelandu in okolici v kako župnijo, kjerkoli bi bilo najbolj primerno. Slovenci so si izbrali cerkev sv. Petra na Superior in 17. vzhodni cesti, kjer bi se obdrževala služba božja; da so si izbrali baš to cerkev je bilo več razlogov; najboljši je bil pač to, ker jim je bila župnija sv. Petra najbližja; prvi Slovenci v Clevelandu so se naseljevali na St. Clair-ju od 33. do 36. ceste in odtod ni daleč do sv. Petra; tam so se naselili Jože Turk, Mihael Skebe, Hogler in drugi; pri teh prvih naseljencih so se zbirali še novi priseljenci, ki so prihajali iz rojstnega kraja. Hogler je bil prav za prav Nemec iz Kočevja, ker je pa prišel iz Kranjskega, so ga prištevili za "Kranjca." V nedeljo 6. avgusta 1893. je bila v šolski kapeli sv. Petra prva maša za Slovence in tako se je služba božja obdrževala redno skozi prvo leto; tedanji župnik pri sv. Petru je bil Rev. Westerhold, pravi Nemec, ki je bil Slovincem jako naklonjen in prijazen, a njegov kaplan je nekoč rekel, da Slovenci ne bodo imeli nikdar nobene cerkve v Clevelandu; danes naj se primerja cerkev sv. Petra z različnimi slovenskimi farami in cerkev sv. Petra je neznatna cerkvena občina v primeri s katerokoli slovensko župnijo v Clevelandu. Začetek je bil težak ter zahteval mnogo žrtvovanja, ampak led je bil prebit in samostojna slovenska župnija je bila započeta s 65 družinami.

Od prvega je bival Rev. Hribar v bližini semenišča na Hamilton Ave.; skupaj z bratom stari kuhala v podzemeljskih prostorih majhne barake ter največkrat klepal močnik; leta 1897 je bila taka kriza, da človek ni vedel, ali bo danes kaj jedel, ali pa samo lovil sveži zrak; ljudje so kar "tuhtali," kje bi se dobilo kaj moka za močnik, tako trda je bila za moko.

V letu 1894. so Slovenci kupili na Norwood in Glass Ave. obsežno zemljišče, kjer naj bi se postavila cerkev; za enkrat je bilo toliko zemlje, da so ljudje zmagljivi prav za prav, ko so kupili celo gmajno, ko bi bilo par lotov prav zadosti. Postavili so najprej skromno leseno cerkvico, ki je bila po Hribarjevem krstnem imenu posvečena v cerkev sv. Vida; nedolgo potem je bilo postavljeno župnišče in končno šola, ki še danes stoji. Pozneje so predelali kupolo ter povečali cerkev, da je bila velika ter prostorna za več kot 300 ljudi. Clevelandski Slovenci so torej imeli samostojno župnijo, svojo cerkev, svojo šolo in kar je najbolj glavno; imeli so imenitnega vzor-duhovnika. Sv. Vid je postal središče v torišče slovenskih naseljencev; tja so se zatekali v vsakih slučajih ter vso pomoč zahtevali od iste fare; v naselbini se je pričelo novo življenje. Ustanavljala so se društva, prirejali poučni sestanki in družabni večeri; in ko je bila 1894. ustanovljena Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota, je bil Rev. Hribar eden izmed njenih prvih članov, ki je z geslom "v slogi je moč," agitiral ter nabiral članstvo za prvo slovensko jednoto. Pred prihodom Rev. Hribarja, se je vršilo družabno življenje večinoma v takozvanih "salunih," kjer se je zapravljalo največ prostega časa; mladeniči so ob sobotah celo noč krokali, ob nedeljah pa celi dan spali; k tem mladeničem je prišel Rev. Hribar ter jih opominjal k treznosti in varčnosti, opozarjal jih je na izpolnjevanje verskih dolžnosti ter na ljubezen do narodnega življenja; marsikateri mladenič je krenil na prava pota, jel je varčevati, ustanovil si je družino, postavil si lasten dom ter postal moder ter ugleden mož.

Palogama se je naseljevanje množilo; Slovenci so se naselili v Collinwoodu, Newburghu in Nottinghamu; vsi ti so spadali k župniji sv. Vida; ampak to niso bile edine naselbine, ki jih je Rev. Hribar oskrboval z dušnim pastirstvom, temveč se je njegovo

pastirovanje raztezalo tudi v Massillon, Girard, Barberton in Lorain; celo v Pennsylvanijo, v Pittsburgh in Steelton je hodil na misijonsko delovanje, kajti Rev. Hribar je bil skozi 12 let edini slovenski duhovnik v državi Ohio. Kamorkoli ga je njegova naporna služba dovedla, in kjerkoli je misijonaril po svoji velikanski fari, povsod je oznanjal besedo božjo v materinem jeziku ter vzpodbujal naselbine k ustanovitvi lastne župnije. Tako so na njegovo podbujo nastane nove župnije, kakor sv. Lovrenca v Newburghu, Marije Vnebovzete v Collinwoodu, hrvatska župnija sv. Pavla na 40. cesti ter druge bolj oddaljene slovenske župnije. Rev. Hribarjevo dušno pastirstvo se je vršilo dolgo časa še precej mirno, čeprav je to bilo trdo in težko delo; končno pa po enajstih letih so nastali različni nesporazumi. Škofu Horstmannu ni kazalo drugega, kot da ga je prestavil na angleško župnijo sv. Avguština v Barberton; to se je zgodilo 2. avgusta 1907.

Ravno istega leta so imele enake spore tri največje župnije v Clevelandu; Slovenska sv. Vida, madžarska sv. Elizabete na Buckeye Rd. ter poljska cerkev sv. Stanislava v Newburghu; pri vseh treh župnijah se je šlo radi tega, ali naj bo župnik in škof cerkveni gospodar, ali pa naj gospoduje cerkveni odbor; ta ideja je seveda v protislovju s cerkvenimi odredbami; katoliška cerkev zahteva, da je gospodarstvo v njenih rokah, po katoliških cerkvah naj gospodari škof in župnik s sodelovanjem cerkvenih odbornikov; drugače bi bilo tako kot je v pravoslavni ter protestantovski cerkvi, — kako tam posluje, pa kaže jasno zgodovina.

Bolj skromnega ter miroljubnega človeka ne najdeš, kakor je Rt. Rev. Hribar, toda nastala je doba razburjenih duhov, pričelo se je z besedno vojsko, a končalo z dejanskimi napadi; še danes je ohranjena kroglja iz samokresa, ki je bila njemu namenjena v tisti viharinih dneh. Da se pomirijo duhovi, ga je škof prestavil. Kaj je vse to pomenilo za slovenskega zaslužnega župnika: Biti zvesti sinu Gorenjske, vse svoje moči posvetiti v blagor svojega naroda ter celo dobo orati ledino med Slovenci, a naenkrat pa takojšnje povelje, — "vzemite svoje stvari pa pojdi pastirovat med Angleže," — to mora biti jako trda preizkušnja. A kakor je Rev. Hribar pri sv. Vidu nalezl na vihar, tako je našel mir in zavetje pri sv. Avguštinu v Barbertonu med Angleži. Na angleški župniji je deloval celih petnajst let v popolno zadovoljstvo faranov, kakor tudi v njegovo popolno zadovoljstvo. Ker Slovenci v Barbertonu še niso imeli nobene cerkve, zato jih je Rev. Hribar poleg angleških faranov oskrboval v vseh ozirih, dokler niso dobili svoje samostojne župnije in v svojega lastnega župnika.

Meseca aprila 1922. je odšel v Evropo; po šestih mesecih je prišel nazaj, kot župnik collinwoodske slovenske župnije Matere Božje v Clevelandu. Ni odšel proste volje iz Barbertona, ampak naravnost na škofov ukaz, da mora zopet sprejeti slovensko faro v Clevelandu, katerokoli si izbere sam; škof Schrembs mu je izrečno zapovedal na slovensko župnijo, ker manjka slovenskih duhovnikov. — Rev. Hribar se je pokoril škofovemu povelju, ko je odhajal od fare sv. Vida, pokoril se je ukazni škofa, ko je odhajal iz cerkve sv. Avguština v Barbertonu; vkljub temu je storil to nerad, zoper svojo voljo; razumel pa je vendar, da je njegova dolžnost, kakor je dolžnost vsakega duhovnika, se pokoriti povelju svojih pastirskih predstojnikov. Tako smo dobili collinwoodski Slovenci, v naše največje vzrodošenje, novega župnika Rev. Vitusa Hribarja, ki je došel v Collinwood 22. novembra 1922. in v tej slovenski fari deluje še danes.

V nedeljo 30. julija 1933. smo bili priča znameniti slovesnosti 40 letnega mašniškega jubileja Rev. V. Hribarja; dasi je jublantan v svoji skromnosti, vse ceremonije odklonil, so mu farani in vsi, ki so ga poznali, dostojno izkazali izraz udanosti in hvalečnosti; ves slovenski Cleveland mu je častital.

Z odlokom dne 5. decembra 1934. je bil postavljen za hišnega prelata njegove svetosti papeža Pija XI. S tem je bil povišan prvi slovenski duhovnik v Clevelandu z naslovom Rt. Rev. Monsignor; v tem primeru so se obem počutili počašene tudi vsi katoliški Slovenci, ki so dali duško svoji vzhičenosti pri slavnostnem večeru na čast novemu slovenskemu Monsignorju. A nad vse ganljiva je bila nedelja 24. februarja 1935., ko so se poravnala dolgotrajna nasprotja, ko so farani sv. Vida pripravili svojemu nekdanjemu župniku slavnostni vhod v tisto cerkev, iz katere so ga pred 30. leti pregnali; zastopništvo faranov sv. Vida je izpred collinwoodske župnišča povedlo č. g. Monsignorja med nekdanje župljane, ki so ga pričakovali v prazničnem razpoloženju; cela fara sv. Vida je bila po koncu. Orglje so zabučale in s kora doli je odmevala ganljiva ter pretresljiva pozdravna pesem. Nesoglasje katero je bilo nekdanj pri župniji, so farani sv. Vida prav galantno, rekli bi človek, skoraj svetniško popravili; Javno v veliki dvorani, ob navzočnosti odličnih gostov ter občinstva so popravili in obnavljali vso krivico, katere se mu je zgodila nekdanj v fari sv. Vida. Malokateri duhovnik ima to srečo, da se mu izkaže javno zaščenoje v toliko meri, kakor se je to dogodilo v tem slučaju; to pač kaže, da Slovenci nismo ravno hudobni, ampak večini se je prehitro zaletimo, potem pa obžalujemo svojo zmoto.

Ledina, ki jo je oral Monsignor Hribar je obrodila stoterne sadove; tam kjer je deloval on sam, deluje danes na tistem delokrogu 24 duhovnikov; in na temrenu kjer je bila ena sama župnija, je sedaj šest velikih župnij, katerih vsaka ima več duhovnikov, ki jo oskrbujejo. Da ni prišel Msgr. Hribar v Ameriko ob pravem času, bi bili Slovenci mnogo izgubili; sicer imamo mnogo odpadnikov, a bi jih še mnogo več odpadlo; sodi se, da je bilo najmanj 25 tisoč Slovencev rešenih, ki bi bili drugače prav gotovo izgubljeni, da ni prišel slovenski duhovnik pravočasno; in to je Msgr. Hribarjeva največja zasluga.

S prihodom Msgr. Vitusa Hribarja, je prisijala Clevelandu zvezda nove dobe; veliko je njegovo delo, ki ga je započel in razvil; Slovincem pa pokazal pravo pot, usmeril njih miselnost na začetni njih delavnost po katoliških načelih; odmev njegovih naukov živi v eni celi generaciji in v njem je vtelesena zgodovina skoraj polovice stoletja; ampak ne samo Clevelandu marvet tudi raznim slovenskim naselbinam po širni Ameriki je bil uslužen svojim koristnimi pobudami ter važnimi nasveti. Marsikdo je čital potom časopisja njegovega sebnega obrambne govore, ki so častili gospod od časa do časa prereja, in ki so zajeti iz praktičnega življenja; upamo, da njegove besede niso padle na kamenito tla. Želimo mu božjega blagoslova in zdravja, naj bi deloval za božjo čast in korist Slovencev mnogo let!

Tragična smrt

Mihael Verba, 3700 Cleveland Ave., je na tragičen način našel svojo smrt v nedeljo. Mladi Verba je brat neveste, svoje sestre, ki se je v nedeljo poročila. Star je šele 14. let. Domov ga je vabil brat ženina, ki je tekom večerje zadel v drog z žicami za cestno razsvetljavo. Ker so bila žice mokre, je oddal drog toliko blizu trike od sebe, da je mladega Mihaela ubilo.

WINNETOU

Po nemškem izvirniku K. Maya

Tako zasliševanje je nezmi-
sljivo, take pravičnosti ne po-
stojijo. Rajši koj začnite
mukami, ki ste nam jih že
tak vnaprej prisodili! Moje
trpeli, niti enega glasu
boste čuli iz naših ust, niti
tožbe ne!"

"Uff! Uff!" je občudovalno
zazvonel ženski glas. Winne-
tova sestra je bila.

"Uff! Uff!" so vzklikali A-
pač.

Pogum je tisto, kar Indija-
nci najbolj občudujejo. Tudi
njihovega sovražnika cenijo
tako, ako je srčen in po-
šten. Zato so tudi Apači
moje zadnje besede prizna-
li, vzklikali, čeprav sem ve-
ljal, da jih ne bodo.

Nadaljeval sem:

"Ko sem prvokrat zagledal
Inčū čuno in Winnetoua, mi je
prišlo prav, da sta pogumna
pravična človeka, ki bi ju
celi centij v celo ljubiti.

"Zmotil sem se. Nič bolj-
ga ni. Niso ga opazili, udaril je
po meni s puško, glavo mi je mi-
silil razbiti, okrenil sem se in za-
del je le ramo. Sunil je z nožem
proti mojemu srcu, pa nož je
spodrsnil, zabodel se mi je v usta
in mi prebodel jezik. Kri mi je
zallila usta, nisem mogel več go-
voriti, sicer bi mu bil povedal, da
ga ljubim in da bi rad bil nje-
gov prijatelj in brat. In nato sva
se borila. Ranjen sem bil, uda-
rec mi je ohromil roko, vključ
temu sem ga premagal, nezaves-
ten je ležal pred menoj, prav ka-
kor Inčū čuna tudi. Lahko bi bil
obema živel življenje. Ali sem to
storil?"

"Ubil bi naju bil," je dejal In-
čū čuna, "pa eden naših bojev-
nikov je prihitel in te s puškinim
kopitom pobil na tla."

"Ne, ne bil bi vama vzel živ-
ljenja. Že prej bi bil lahko to
storil, pa nisem. In ali se vam
niso tile trije belokožci, ki so tu-
le h kolu privežani, ali se vam
niso prostovoljno vdali? Ali bi
se vam bili vdali, če bi bili vaši
sovražniki —?"

"Vdali so se, ker so uvideli, da
je vsak odpor zaman. Zmagali
simo. Sodili so, da je najpamet-
neje, če se vdajo."

Priznam sicer, da je med tvo-
jimi besedami nekaj takih, ki bi
jim utegnil verjeti. Toda tisti
krat, ko si mojega sina prvič po-
bil na tla, ni bila sila, da bi bil
moral!"

"Pač!"

"Zakaj?"

"Previdnost me je prisilila, da
sem ga omamil. Mi štirje tule bi
bili vaju radi rešili. Pa pogum-
na junaka sta, branila bi se bila,
ko bi vaju Kiowe napadli, in ra-
nili bi vaju bili ali pa celo ubili.
In to se za nobeno ceno ni smelo
zgoditi. Zato sem Winnetoua
omamil, da se ni mogel braniti,
tebe pa so prijeli moji tovariši.
Upam, da boš verjel mojim besedam,
ne pa obrekovanju!"

Spet se je oglašil Tanguo.

Winnetouova ugotovitev, da se
ujema moja trditev s položajem,
ki ga je našel, ko je prihitel za
očetom, ga je menda le opozori-
la, da bi utegnil Winnetou nazad-
nje le še meni tudi verjeti.

Zadrl se je;

"Laž! Vse sama laž! Našel
sem ga v trenutku, ko te je pobil
na tla. Nisem ti jaz hotel vzeti
skalpa, on je tisti, ki ga je hotel
vzeti. Branil sem mu, pa zadela
me je njegova pest, ki v njej pre-
biva, se zdi, veliki hudobni duh.
Kajti nihče, niti najmočnejši člo-
vek, se ji ne more ustaviti, vsak
ji podleže."

Obrnil sem se k njemu in mu
grozeče dejal:

"Da, nihče se ji ne more ubra-
niti! In uporabljam jo le, da mi
ni treba krvi prelivati, da pa
vključ temu premagam nasprot-
nika. Toda ko se bom spet boril
s teboj, se ne bom boril samo s
pestjo, ampak z orožjem, in ne
boš se mi več izmuznil za tako
lahko ceno kakor dosedaj. Zapo-
mni si to!"

Zaničljivo se je krohotal.

"Ti se boš spet z menoj boril?"

Ti —? Sežgali te bomo in raztro-
sili pepel v vse štiri vetrove!"

M. Tekavec,
član SNPJ št. 53

Vejanje Barbičevih plev

In tak dojem pojma svobo-
domiselstva v SNPJ smatra
Barbič obveznega za vso orga-
nizacijo. Čudno je, da se nikjer
ne opira v vsem dopisu na drugi
člen, ki jamči osebno svobodo
verskega pripričanja. Kaj jaz
razumem pod tem členom? Da
jednota ne bo storila ničesar,
kar bi nasprotovalo mojemu
osebnemu verskemu prepriča-
nju! Morda bo skušal kdo reči
tako kot Barbič tukaj slamo
mlati, da jaz osebno lahko vse
svoje verske obveznosti izvršim.

Te imam že itak po ustavi
Zedinjenih držav garantirane.
Toda vsak katoličan smatra ka-
tolištvo za svojo lastnino. In če
bi kdo v primeri rečeno, ladjo
potopil, ž njo potnike, ali bi se
smatral nekrivega češ, nisem
proti osebni (eni) nič storil-kaz-
nivega osebno. Če se je pa z
celoto potopil, nisem kriv. In
še v primeri, zdi se mi, da je bi-
la že pred leti od nekoga do-
prinešeno: če bi tat ukradel de-
nar, listino pa pustil, ali ga bo
sodnik spoznal zaradi tega, ker
je pustil listino, nedolžnega?

Torej če boste vi, ki imate
oblast v imenu svobodne misli,
pa jamstva osebne verske svobode,
članu uničili potom proti-
verskega osredotočenja (men-
da ne boš tajil, da je vse delo v
publikacijah SNPJ tako, da po-
kaže katolištvo v taki luči, da
smatrate vero za humbug, Boga
ni, katoliška je barbarska Cer-
kev itd.), da to vero uničite.

Dosledno po priliki denar (ver-
sko prepričanje) ukradete, list-
nico (svobodnega osebnega
prepričanja), pa pustite!

Kaj, končno, sklepamo, ako
hočemo biti dosledni iz teh pri-
merov? Rekel sem, da logika
računstva ne pozna izjem. To-
liko in edino eno je veljavno.

Dosledno: če je SNPJ v izrazu
svobodomiselnost dojem pojma
ateizem, ne more dati garanci-
je verskega prepričanja katoli-
čanu, ki je naperjeno proti nje-
govemu prepričanju. Ako je pa

svobodomiselnost v organiza-
ciji isto, na kar se sklicujete,
kot je svoboda verskega prepri-
čanja v ustavi U. S. A., potem
ne uveljavljate za vse enako
mero, nobenih napadov, nobe-
nega boja v okvirju jednote na-
pram prepričanju članov, ki so
katoličani. Posameznik izven
organizacije ima svobodo, jed-
nota je bratska organizacija in
ne more služiti osebnemu pre-
pričanju, ne ateistu, ne katoli-
čanu!

Tako vidiš, Barbič, rešujem
jaz račune, če me ti prepričaš,
da sem v zmoti, da to ni logič-
no, bom prepričan. Če vzameš
od 65 strani 25, bo rezultat:
ostane 18 in ne 40, kar bi mo-
ralo biti.

Kar se tiče ostalih plev, ti na
ta odstavek, da nič dolžan ne
ostanem, to zapišem: Ali katoli-
čani ne pustimo vam vaših po-
grebov v miru? Ako je resnica,
da vaše mrličje krademo, usta-
novite javno gardo, da bodo hi-
še ja varne pred "krutimi ver-
skimi predstavniki," da vam jih
duhovniki z silo ne ugrabijo.

Mi bomo vas pustili popolnoma
v miru, vi pa v okvirju SNPJ iz-
ločite protiversko gonjo, pa bo
konec prekanja.

Barbič: Na primer, ali more
Matt Tekavec reči, da je kateri
član ali društvo 53 kdaj stopilo
k Hill kompaniji in reklo, naj
se odstavi Matt Tekavca od de-
la zato, ker zabavlja čez Slo-
vensko narodno podporno jed-
noto? Kaj pa pri "najsveče-
šem," kjer je on ud? Kdo pa
so bili tisti ljudje, ki so tožili
tega dopisnika, ki je bil klican
pred višjega sodnika? Ali je
to verska resnica, ki vas uči, da
se poslužujete takih podlosti
napram ljudem, ki bi jih radi
uničili? Ne vem, ali je unija
tam, kjer je Matt uposlen, ali
ni. Pa recimo, da je in bi jaz
šel tje in povedal, kaj se dogaja
v Newburghu, tam ki je
Matt ud cerkve in da se še celo
posmehujejo češ: potem pa

pojditte po zaščito k vaši uniji!
In se hočejo posmehovati svo-
bodi tiska, ker jim je prvo pod-
ložništvo rimski cerkvi in pa-
pežu. In vprašam Matta: si li
ti zvest ustavi Združenih drž-
av, če si državljani? Ali si prej
katoličan, šele potem držav-
ljan, ali si državljani prej in šele
potem katoličan? Ker če si
prej katoličan, si podložnik Ri-
ma, če si pa prej državljani, pa
pomisli to, če ti tvoja država ne
podpira z državnim denarjem
tvoje cerkve in ne vere, torej
nikar ne skušaj zahtevati, da ti
bo SNPJ podpirala tvojo vero
in cerkev.

Odgovor: Če hočeš, kar stopi
k Hill Co., pa reci, da napadam
jednoto (torej napadam samega
sebe, ker se smatram za ravo-
no tako drobec celote kot se ti;
midva pa še nisva jednota). Ker
si bil pa klican pred višje-
ga sodnika, veš France, si sam
kriv. Ker si si bil tako godlo
skuhal, da ti je težko delala,
ko si jo moral povžiti. Menda
bo vzrok, ker ne znaš "svobo-
domiselnosti" pravilno pojmo-
vati. Pred par meseci sem videl
igrokaz. V spominu mi je ostal
prizor, ko mati hčer ženi. Pri-
govarja ji, da naj vzame tiste-
ga ženina, ki ji ga bo ona iz-
brala. Slika ji sijajno življen-
je. Mož bo bogat, delati ji ne
bo treba, zvečer bo hodila po
kavarnah, tudi gospodje ji bo-
do dvorili, poljubovali jo bodo.

Hči pa reče: Mati, ali to je
greh! Mati pa na to odgovori:
Kaj greh; greha ne bo več. Saj
bosta na magistratu poročena!
Barbič pa sklepa, ker je svobo-
domiseln, se ni treba njemu ozi-
rati če piše resnico ali laž, saj
po njegovi doslednosti je vse
enako veljavno. A so še na sve-
tu ljudje, ki ločijo laž od resni-
ce. In če iščejo zadoščenje tam
kjer upajo, da bo kaj izdalo,
potem je pa seveda SNPJ v ne-
varnosti, da se sesuje.

Zdaj me smatra za newbur-
škega farana. Si mi, France,
pa res daleč faro našel. Par
minut hoda imam do cerkve sv.
Kristine, pa sem ud fare iz
Newburgha! Pa se jeziš, če na
odpor naletiš, ki vidiš, da ti je
resnica tabu, da pišeš samo za
to, da papir pridisi. Veš, tudi
pri svobodi tiska moraš poro-
čati resnico. Pa se boš najbrže
skliceval, da si svobodomiseln.

Pa si zapomni, svoboda je le do
takrat veljavna, dokler ni na
škodo bližnjega. Istočasno, ka-
dar prekorajmo te meje, si po-
drl moralno ograjo in si zlorabi
svobodo. Kolikor se tiče mo-
jega odnosa do države in Cer-
kve, ti povem, če boš umel. V
evangeliju sv. Matije 22, 17-22,
je zapisano: "Povej nam torej
(Kristus), kaj se ti zdi: ali se
sme dajati cesarju davek, ali
ne?" Jezus pa je spoznal njih
zlobnost in jim rekel: "Kaj me
skušate, hinavci? Pokažite mi
davčni novček." Prinesli so mu
denar. In reče jim: "Čigava je
podoba in napis?" Reko mu:
"Cesarjeva." Tedaj jim pravi:
"Dajte torej cesarju, kar je ce-
sarjevega in Bogu, kar je bo-
žjega." Ko so to slišali, so se
začudili, ga pustili in odšli."

Da bi pa jaz kdaj zahteval,
da bi SNPJ podpirala mojo ve-
ro in Cerkev, ti slovesno izja-
vim, da bom prvi, ki bo rekel:
ta denar ni tukaj za ta namen!
In kar od SNPJ oziroma vod-
stva jaz zahtevam, pa je: ne
izrabljajte načelne ustave na
škodo katoličanov, ki ste jim
dali jamstvo verske svobode,
pa storite vse, da jih to vero
uničite!

Barbič: In to je tisto, kar te
tvoji predstavniki hujskajo, da
zahtevaj in da bi tako netil
združbo. Pa vedi, da Ivan Mo-
lek ni sam in ne misli, da sem
jaz Molkova lutka, ker sem
imel že prej svobodomiselnost
mišljenje kot sem poznal Mo-
leka. Vedi, da so oni, ki so se
opirali na klerikalizem 1937
pogoreli in Frank Kerže ni bil
pripravljen na spremembo na-
čelne izjave, da si je bil pri-

pravih. Vedi to, da niti kato-
ličani ne odobravajo tvojega
verskega fanatizma. Gospodje
okoli "najsvečjega" te le ho-
čejo izrabljati, kar ti ne bo
prav nič pomagalo do vstopa v
nebeško kraljestvo.

F. Barbič 53.

Odgovor: Nikdo me ne sili,
ne hujska za obrambo svojega
prepričanja. Odgovarjam na
svojo lastno iniciativo. Če je
Molek sam, oženjen ali v sku-
pini, mene ne briga. Kakšna
lutka si sam, je tudi tvoja
stvar. Gospodine, pomiluj! če
je to svobodomiselnost, kar po
Prosveti zapuščam. Če ni dele-
gacija imela leta 1937 toliko
razsodnosti, da bi jasno opre-
delila kaj prav za prav pomeni
"svobodomiselnost" in "jamstvo
verskega prepričanja," jaz
smatram to za pomanjkljivost,
da se ne ve, kaj tiste fraze po-
menijo. Če sem v zmoti, da ta-
ko pojasnujem kot sem logično
ponovno tukaj opredelil, mi na
podlagi logike ovrzi. "Da kato-
ličani (morajo biti le taki, ki
v smrti sili kličejo božja ime-
na na pomoč) ne odobravajo
mojega verskega fanatizma—"

Veš, Barbič, moje versko pre-
pričanje lahko za tako smatraš.
Povem pa ti, da sem mnogo
razmišljal, trpel duševne mu-
ke, predno sem dojel v doži-
vetju najdeno Luč in Resnico,
ki je v katoliški Cerkvi. Videl
si pa tudi lahko že več dopisov
v Ameriški Domovini, ko člani
katoličani SNPJ dajejo javno
priznanje za moj nastop. Iz-
rabljati se ne pustim nikjer,
zato tudi moj odpor proti proti-
verskem nasilju v SNPJ.

"Da mi ne bo nič pomagalo
do vstopa v nebeško kralje-
stvo" ... Prepustim to zadevo
sodbi večnega Sodnika, ki bo
stehtal moja in tvoja dela. Za-
vedaj se, da bi se pa ne smatral
za vrednega nositi imena kri-
stjana, če bi me v obrambi za
katoliško prepričanje strah
pred tvojim laganjem odvrnil,
da bi se ne potegnil za svoje
prepričanje.

Za zaključek naj bo odlo-
mek iz evangelija, ki je v 10,
32-34 sv. Matije: "Vsakega to-
re, ki bo mene priznal pred
ljudmi, bom tudi jaz priznal
pred svojim Očetom, ki je v
nebesih; kdor bo pa mene za-
tajil pred ljudmi, njega bom
tudi jaz zatajil pred svojim
Očetom, ki je v nebesih."

Spisano na Binkoštno nede-
ljo 1939.

IZ DOMOVINE

—V Ljubljani je umrl veletre-
govca in mešan ljubljanski g.
Viktor Rohman. Pokojni je bil
markantna osebnost, ki ga je go-
tovo vsa Ljubljana poznala in
visoko spoštovala. Saj je to spo-
štovanje v polni meri zaslužil,
zakaj bil je mož poštenjak, vse-
skozi zaveden Slovenec, ne samo
v besedi, ampak tudi v dejanju
ter dober človek. Udeleževal se
je posebno v narodno obrambnih
organizacijah, pa tudi pri Slov-
planinskem društvu.

Pokojni gospod Rohman se je
rodil v Novem mestu 15. julija
1858. Lani je praznoval osemdesetletnico svojega življenja.

Obiskoval je novomeško gim-
nazijo, nato se je pa z vso vzhodno
posvetil trgovini. Da bi si razšir-
ril svoje znanje, je šel praktici-
rat v Gradec, nekaj časa je pa
bil tudi na Dunaju in v Mona-
kovem. Ko se je vrnil v Novo
mesto, je nastopil službo v oče-
tovi trgovini. Leta 1881 se je po-
ročil s hčerko ljubljanskega tr-
govca Strežbe, s katero je leta
1931 obhajal zlato poroko. Po po-
roki je vstopil v tastovo trgovino
kot družabnik, pozneje pa je postal
naslednik ugledne trgovine. V
zakonu se mu je rodilo 11 otrok,
od katerih jih živi še sedem.
Rajni g. Rohman je imel izreden
spomin in je rad pripo-
vedoval o raznih dogodkih, ki so
se zgodili pred davnimi leti. Spo-
minjal se je vsega natančno, na-

vajal ni samo leta, ampak tudi
mesece in dneve ter celo ure. Bil
je res živa pratika. Lepa poteza
v njegovem življenju je bila, da
je šel za vsakim znancem in pri-
jateljem za pogrebom. Gotovo ni
v Ljubljani človeka, ki bi šel za
tolikimi pogrebi kakor pokojni
g. Rohman.

—V Ljubljani je v visoki sta-
rosti 86 let umrla ga. Katarina
Harbich. — V splošni bolnišnici
je umrla ga. Marija Marn, po-
sestnica in gospodinja gostilni
pri "Panju."

Zanimive vesti iz slovenskih naselbin

Dne 11. junija nastopi v Sol-
diers & Sailors Memorial dvorani
v Pittsburghu kakih 400 članov
clevelandskih sedmerih mladinskih
zborov. Priredili bodo koncert,
tekmo katerega bodo podali
25 pesmi. Peli bodo v slovenskem,
hrvatskem in srbskem jeziku.
Dvorana, kjer se bo vršil koncert,
je izredno lepa in ima 2.500 sedežev.
Vsi tajniki društev v Pittsburghu
prodajajo vstopnice, ki so samo po 50c.
Kaj enakega dosedaj v Pittsburghu
še ni bilo. Zanimanje za koncert
mladih pevcev iz Clevelanda je
nenavadno visoko v Pittsburghu.
V Pittsburgh se popeljejo mladi
pevci in pevke s posebnim vlakom.

Za mrtvo bo proglašena v Ju-
goslaviji Antonija Bogota, roje-
na Leben. Rodila se je v Boro-
vnici, hči Janeza Leben in Ane,
rojene Istene. Omenjena je od-
šla leta 1907 v Ameriko, kjer se
je poročila s Frankom Bogota-
jem. Po dveh letih zakonskega
življenja sta se zakonca razšla.
Ogrožno sodišče v Ljubljani pravi,
da bo imenovano proglasilo mrtvim
dne 5. maja, 1940, ako se
prej ne zgledi pri okrajnem so-
dišču v Ljubljani.

DNEVNE VESTI

Hoover zopet svari ame-
riške državljane

Harrogate, Tenn., 5. junija.
Bivši predsednik Herbert Hoover
je danes imel tu govor, tekom
katerega je izjavil, da preti naj-
večja nevarnost ameriški demo-
kraciji s tem, ko vlada sili ljudi
k sodelovanju. Prislino sodelo-
vanje, je dejal Hoover, ubija svo-
bodo posameznika, uničuje re-
prezentacijsko vlado in končno
vodi do diktatorstva. Hoover je
govoril napram graduirancem
neke male univerze. Mladino je
opominjal, da se bori za pristne
ameriške ideale in za individual-
no svobodo. "Mi moramo riski-
rati," je dejal Hoover, "ako hoče-
mo napredovati."

Izgnani Judje bodo mor-
da ostali na Filipinih

Washington, 5. junija. Vlada
se peča z vprašanjem, če bi kaza-
lo, da se naseli tisoče nemških
Judov na Filipinskih otokih, da
se tako zmanjša vpliv Japoncev
na omenjenih otokih. Iz Wash-
ingtona je bila poslana posebna
komisija na Filipinske otoke, da
vpelje preiskavo in poroča pri-
stojnim oblastem. Kot se poro-
ča se tudi predsednik Roosevelt
strinja s tem načrtom, da se na-
seli na otoku Mindanao, kjer je
največ Japoncev, kakih 30.000
nemških židovskih političnih be-
guncov. Otok Mindanao je bogat
na rudninah, lesu in kromiju.

MALI OGLASI

Želite \$50.00?

Naprodaj je absolutno nov elek-
trični refrigerator, ki ima 6 ku-
bičnih čevljev prostornine. Red-
na cena je \$179.50. Dobite ga
pri nas za \$129.95.

Norwood Appliance &
Furniture Co.

6104 St. Clair Ave.

Tel. ENdicott 3634.

819 E. 185th St.

KENmore 6750.

(June 3. 6. 8. 10.)

Charles O'Neill, levo, zastopnik premogarskih družb, in
John L. Lewis, vodja unijskih premogarjev. 80 odstotkov
družb je podpisalo pogoje in premogarji so se vrnili na delo.

Dirkač Challedon, ki je zmagal pri dirki v Pimlico,
Md. Po zmagi so konju obesili ogromen venec rož na vrat,
če to kaj pomeni za konja.

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

—Jaz sem prepričan, — reče Bakunjin, da je Sonja še živa. Moramo jo poskusiti rešiti.

—Vojtrigo, ali nam lahko pri-skrbite zanesljivo karavano?

—Kaj rabite za to karavano? — vpraša Vojtrigo.

—Pred vsem moža, ki nas bo vodil po stopi.

—Evo ga, — vzklikne Vojtrigo in pokaže na sebe.

—Dalje potrebujemo nekaj pogumnih mož in konje.

—Pogumne može? — reče raz-jarjeno Vojtrigo. — Do sedaj sem mislil, da so vsi Kirgizi po-gumni, toda zmotil sem se. Ne morem jim več zaupati.

—Potem bova šla midva sama! — reče Bakunjin.

—Jaz vaju bom spremljal, — vzklikne Vojtrigo, — in če mo-ram žrtvovati svoje življenje, bom vesel, da sem ga izgubil v boju za Sonjo.

Palen mu stisne roko v znak hvalečnosti.

Nekaj kilometrov pred širaso leži majhna gostilna.

Tukaj so se ustavili nekega ju-tra naši trije znanci.

Pogovarjali so se o Sonji in delali načrte, kako bi jo rešili.

Od gostilničarja so dobili po-drobne podatke in naposled so se zedinili za najboljši načrt.

Ohladite se!

V vročih dnevih vam postre-žemo s finim 6% German La-ger pivom, kot tudi drugim iz-vrstim pivom, vinom in žga-njem. Se priporočam za obi-len obisk.

FRANK "TEENO" MODIC Jr.
6025 St. Clair Ave.
(Grdinova dvorana)

UŠESNE, NOSNE IN BOLEZNI V
GRLU USPEŠNO ZDRAVI
DR. WARGA, D. M.
15603 Waterloo Road
Kmetovo postopje
KEmmore 0067

RAZPRODAJA

novih, floor sample RADIJIH:
—Philco, Zenith in RCA.—
Do 50% popusta!

Požurite se takoj!

NORWOOD APPLIANCE &
FURNITURE
6104 St. Clair Ave.
819 E. 185th St.

Oblak Furniture Co.

TRGOVINA S POHIŠTVOM
Pohištvo in vse potrebščine
za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

Timbra Efendi se je vedno bal, da mu ne bi pogorela palača, za-to je dal napraviti cisterno, od-koder je vodil vodovod v vse so-be njegove palače.

Ako bi nastal požar, je bilo treba samo odpreti vodovod in takoj bi bile vse sobe izpolnjene z vodo.

Iza te cisterne je vodil hodnik v bogataševu palačo.

Palen je sklenil, da bo posku-sil priti po tem hodniku v pala-čo in rešiti Sonjo.

—Poslušaj torej kaj predlagam — reče Bakunjin.

—Danes ponoči boš poskusil prodreti v palačo, a midva z Voj-trigom te bova čakala z osedla-nimi konji pri cisterni.

—Tvoj predlog je dober, — mu odvrne Palen.

Ko je ura odbila polnoč se je podal Palen na izvršitev svoje-ga nevarnega načrta.

Srečno je došel po hodniku v palačo in našel sobo v kateri se je nahajala Sonja.

Slekel je svoje čevlje in se ne-slišno plazil po hodniku.

Pred sobo je zapazil Sonjinega čuvaja.

To je bil črn suženj, oborožen z dolgim mečem.

Palen se priplazi k njemu ter mu nastavi nož na prsa in reče:

—Če boš kričal, te bom takoj ubil. Govori: Kje se nahaja suž-nja Mirza.

Gostilničar je povedal našim znancem, da je Timbra Efendi prekrstil Sonjo v Mirzo.

Črncem zadržati.

—Ne smem izdati, — zamr-mra on, — Timbra Efendi bi me umoril.

—Norec! — Ako ne poveš, te bom jaz ubil.

—Vse bom priznal, — zajec-lja suženj.

—Hitro! Kje se nahaja?

—Nahaja se tukaj v tej sobi.

—Kdo jo varuje?

—Samo eden izmed sužnjev.

—Ali ne lažeš?

—V sobi se nahaja v resnici samo evnuh.

Palen vzame robec in ga po-tisne črncu v usta, a nato mu zveže roke in noge.

Previdno odpre nato vrata. Za-pazil je svojo sestro ki je spala na divanu.

On stopi bližje. Že je hotel pre-buditi Sonjo, ko zagleda naen-krat na tleh nekega človeka.

Bil je evnuh.

Ta se je takoj dvignil in zgra-bil svojo puško.

Sedaj ni smel Palen izgublja-ti časa. Tega človeka je moral ubiti.

Spoprijela sta se in nastal je hud boj, a končno se je Palenu vendar posrečilo, da je zarinil evnuhu nož v vrat.

Črncem kričnje, a nato se zgrudi na tla.

—Kaj se tukaj dogaja? — kri-kne Sonja in skoči z divana.

—Tiho sestra! Prišel sem, da te osvobodim.

—Ti si to, brat?! — zajeclja ona.

Palen skoči k njej ter jo ob-jame.

—Pojdi hitro z menoj, bežati morava in sicer takoj, da ne bo prepozno.

—Poskrbel sem, da bova prišla neopažena iz hiše, a zunaj na-ju čakata dva dobra prijatelja s konji.

Sonja vzklikne od veselja ter objame svojega brata.

—Kaj dela oče? — vpraša So-nja.

—Ne vem, — ne sprašuj sedaj, — hiteti morava.

Srečno sta prišla do hodnika, ki je vodil v cisterno. V tem trenutku zaslišita za seboj krik.

Črncem se je nekako rešil svoje-ga robca iz ust in kričal, naj mu pridejo na pomoč.

—Naprej! — vzklikne Palen.

—Sedaj morava hiteti.

Brez nesreče sta prišla do či-sterne in tam sta ju sprejela Ba-kunjin in Vojtrigo.

Zajahal so hitro konje ter zdirjali v temno noč.

Timbur Efendi je slišal krik svojega sužnja, zgrabil svetiljko in hitel k sobi, kjer se je preje nahajala Sonja.

Ko mu je v naglici povedal su-ženj, kaj se je zgodilo, je hitro stopil v sobo. Pri tem pa mu je spodrsnilo in svetiljka je padla na tla ter se razbila.

Olje se je razlilo in začelo go-reti.

Timbur Efendi se sprva od strahu ni mogel niti ganiti in še-le ko se je vnela svilena prepro-ga je začel kričati:

—Ogjenj! — Na pomoč! — Iz-gubljen sem. — Na pomoč.

V hiši je nastalo grozno vrve-nje.

Žene, evnuhi, beli in črni suž-nji — vsi so letali obupno na-krog.

Timbur Efendi se vrže na tla in začne kričati:

—Odprite vodovod! To je edi-na rešitev!

Sužnji so odprli vodovod in na-stal je ljut boj med ognjem in vo-do.

Sluge so rešili Efendija, toda ta ni hotel ostati na vrtu temveč kričal:

—Iti moram v hišo, da rešim svoje dragocenosti!

S silo se jim je iztrgal.

Predno so mogli preprečiti, se je popel po lestvici v prvo nad-stropje in skočil skozi okno v so-bo.

Tedaj se zbrani sluge nenado-ma zdrznejo. Brez sape so se umaknili.

Streha palače se je zazibala ter se zrušila s silnim prasketanjem.

Timbur Efendi je našel svojo smrt pod ruševinami.

V mestu so govorili, da so oni, ki so ugrabili lepo Rusinjo, zaž-

Dr. John R. Steelman,
vladni zastopnik, ki je posre-
doval med premogarni in
premogovnimi družbami za
poravnavo stavke.

gali palačo, zato je šah takoj uka-zal, naj na vsak način zgrabijo zločince.

Bil je strašen beg, toda po za-slugi Vojtriga so vendar srečno prispeli do vznožja gore Altaj, kjer se je poslovil Vojtrigo od svojih spremljevalcev.

Sonja se zahvali Vojtrigu za pomoč in za vse, kar je storil za njo.

—Zbogom, Sonja, — reče Voj-trigo. — Nikdar te ne bom poza-bil.

—Zbogom, — zasepeče Sonja — zbogom dobri in plemeniti člo-vek.

Vojtrigo je stal blede.

Poslovil se je še od Bakunjina in Palena, a nato zajahal svojega konja in jim izginil izpred oči.

Bakunjin pokaže v nasprotno smer.

—Na konje! — vzklikne on. — Ne izgublajmo časa, da pridem čim prej na cilj — v dolino bla-ženih.

ZADNJI POSKUS

Nekega jutra se je sprehajal car Aleksander zamišljeno po vr-tu carske palače.

Iz premišljevanja ga je zdra-mil nek glas.

—Kdo je? — vzklikne car in potegne revolver.

Sedaj zasliši za drevsom nek ropot in neki tujec se je pojavil pred njim.

Tujec se čudno nasmehne.

—Ako ne odgovorite, vas bom ustrelil, — vzklikne car.

—Ali sem se tako spremenil, — odvrne tujec — da me moj

car ne pozna več?

Car ga natančneje pogleda, a nato vzklikne:

—Ali se motim? — Vi ste to, Ivan Kardov?

—Da, Veličanstvo — reče Kar-dov — prišel sem, da vam napra-vim uslugo. Vaše življenje je v nevarnosti.

—Moje življenje?

—Da in zato sem prišel, da vas rešim.

Aleksander II. se zdrzne.

—To je gotovo zopet delo ni-hilistov — reče on.

—Seveda, nihilisti so prisegli, da vas bodo umorili.

—Kako ste vi to zvedeli? — vpraša car.

—Čisto enostavno — postal sem sam nihilist.

Aleksander se umakne za ne-kaj korakov.

—Pomirite se, Veličanstvo, — nadaljuje Kardov, — nisem pri-šel s slabim namenom. Stavil vam bom predlog. — Vrnite mi moje mesto policijskega ravna-telja in jaz vam bom izdal vseh onih osemnajst nihilistov, ki so prisegli, da vas bodo umorili.

—Vedeti morate Veličanstvo, da vodim jaz vso stvar proti vam. Tukaj imam pismo, v ka-terem so imena vaših zarotni-kov.

Car Aleksander iztegne roko po pismo.

Toda Kardov se umakne.

—Ne tako hitro, Veličanstvo — reče on. — Čim bom imel v rokah zopetno imenovanje za po-licijskega ravnatelja, vam bom

izročil to pismo in še isti dan bo-do sedeli vsi zarotniki v Petro-pavlovski trdnjavi.

Car ga prezirljivo pogleda.

—Tako daleč ste že torej padli, Kardov, da ste postali navaden izdajalec. Ne, če bi si tudi sto-krat rešil življenje, vendar ne bi hotel sprejeti vašega predloga.

—Odlomite od mene, ne bojim se vas!

Car se obrne.

Kardov prebledi.

—Kaj pomeni to? — vzklikne on.

Počasi se je Ivan Kardov od-daljeval od carja in prišel zopet na ulico.

—Aleksander, s tem si si po-pisal svojo smrtno obsodbo — zamrmra on.

(Dalje prihodnjič)

V Haskell Institute, ki je največja indijanska šola v Lawrence, Kans., so bili ti trije Indijanci kot najboljši di-jaki oziroma dijakinja. Vsi trije so polnokrvni Indijanci.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska
katoliška podporna organizacija v Združenih
Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Glavni urad v lastnem domu: 351 No. Chicago St., Joliet, Illinois
POSUJE ŽE 46. LETO

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi
Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOZENJE ZNAŠA OKROG \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 119.80%

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članice v odraslem
in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 185

V Clevelandu, Ohio je 15 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega
obstanka nad \$7,000,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM in NAROD"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošteni in solventni podporni
organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer
se lahko zavaruješ za smrtne, razne poškodbe, operacije, proti bo-
lezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 18.
do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se
lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v
razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo
nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalna
dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka
zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v
razredu "B" se plača do \$1000 posmrtnine. Otroka se lahko tudi
zavaruje za dobo 20 let, nakar prejme zavarovani svoto izplačano v
gotovini.

BOLNIŠKA PODPORA:
Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na
teden. Asesment primerno nizke.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarov-
vanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim
rezervo izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asse-
mentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki iz-
haja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega
dobi vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovanka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri
K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali
članica te mogoče in bogate podporne organizacije, potrdi se in
pristopi takoj!

V vsak: slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti
društvo, spadajoča h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva,
spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanov-
vite ga; treba je le osem oseb v starosti od 18. do 60. leta. — Za na-
daljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSEF

ZALAR, 351 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

ROJAKI,

podpirajte predvsem trgovce, ki oglašajo v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Trgovci, ki podpirajo vaš list, so vredni vaše podpore!